

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล ความสามารถ
ในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับประสิทธิผลที่มการพยาบาล
ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลจิตเวช

นางดวงจันทร์ บัวคดี

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974 - 17 - 9793 - 1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I2105342X

RELATIONSHIPS BETWEEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT OF NURSING
DEPARTMENTS, TOTAL QUALITY MANAGERIAL COMPETENCIES OF HEAD
NURSES, AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS OF STAFF NURSES,
IN PSYCHIATRIC HOSPITAL

Mrs. Doungchan Buaklee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974 - 17 - 9793 - 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับประสิทธิผลทีมการพยาบาล ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลจิตเวช

โดย

นาง ดวงจันทร์ บัวคดี

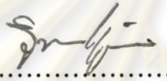
สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

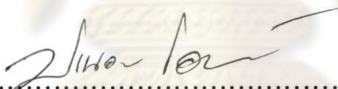
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิตาร)

ดวงจันทร์ บัวคดี: ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงาน
การพยาบาล ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย
กับประสิทธิผลทีมการพยาบาลของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลจิตเวช

(RELATIONSHIPS BETWEEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT OF
NURSING DEPARTMENTS, TOTAL QUALITY MANAGERIAL COMPETENCIES
OF HEAD NURSES , AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS OF STAFF
NURSES , IN PSYCHIATRIC HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุญใจ
ศรีสถิตย์นรากร 136 หน้า. ISBN 974 - 17 - 9793 - 1

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการทรัพยากร
มนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับ
ประสิทธิผลทีมการพยาบาลของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลจิตเวช กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาล
ประจำการโรงพยาบาลจิตเวช จำนวน 266 คน ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ แบบสอบถามการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล แบบสอบถามความ
สามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย และแบบสอบถามประสิทธิผลทีมการ
พยาบาลมีค่าความเที่ยง .94 .93 และ .96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ค่าเฉลี่ยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาลโดยรวม อยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับสูง
($\bar{X} = 3.98$) และประสิทธิผลทีมการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.96$)
2. ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย การจัดการ
ทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลทีมการ
พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ($r = .564$ และ $.559$ ตามลำดับ)
3. ตัวแปรที่ร่วมพยากรณ์ประสิทธิผลทีมการพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
ได้แก่ ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วยและการจัดการ
ทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลทีมการ
พยาบาลได้ ร้อยละ 43.3 ($R^2 = .433$)

$$\hat{Z}_{\text{ประสิทธิผลทีมการพยาบาล}} = .390 \cdot Z_{\text{ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย}} + .380 \cdot Z_{\text{การจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล}}$$

สาขาวิชา..การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา.....2545.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4377807336 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : HUMAN RESOURCE MANAGEMENT / TOTAL QUALITY

MANAGEMENT / TEAM EFFECTIVENESS

DOUNGCHAN BUAKLEE: RELATIONSHIPS BETWEEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT OF NURSING DEPARTMENTS, TOTAL QUALITY MANAGERIAL COMPETENCIES OF HEAD NURSES, AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS OF STAFF NURSES, IN PSYCHIATRIC HOSPITAL. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. BOONJAI

SRISATIDNARAKUL, R.N., Ed.D., 136 pp. ISBN 974 - 17 - 9793 - 1

The overall objective of this study was to examine the relationships between human resource management of nursing departments and total quality managerial competencies of head nurses with nursing team effectiveness of staff nurses. A descriptive correlational design and multiple regression were used to examine responses of 266 staff nurses of mental health departments to three instruments: Human resource management of nursing departments questionnaire, total quality managerial competencies of head nurses questionnaire, and nursing team effectiveness questionnaire. These questionnaires were .94 , .93 and .96 respectively. Data were analyzed by using percent, the mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The results of this study were as follows:

1. The level of human resource management of nursing departments was at a moderate level ($\bar{X} = 3.44$). The level of total quality managerial competencies of head nurses and nursing team effectiveness of staff nurses were at a high level ($\bar{X} = 3.98$ and $\bar{X} = 3.96$ respectively).
2. There were the positive relationships between human resource management of nursing departments and total quality managerial competencies of head nurses with nursing team effectiveness of staff nurses.
3. Variables which significantly predicted nursing team effectiveness were total quality managerial competencies of head nurses and human resource management of nursing departments ($P < .05$).

The standardized score equation from the analysis was follow

$$\hat{Z}_{\text{Nursing effectiveness}} = .390 \cdot Z_{\text{total quality managerial competencies of head nurses}} + .380 \cdot Z_{\text{Human resource management of nursing departments}}$$

Field of studyNursing Administration.....Student's signature *Doungchan*

Academic Year.....2002.....Advisor's signature *Boonjai*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ห่วงใยและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และคำแนะนำที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลทั้ง 10 แห่ง และพยาบาลวิชาชีพทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย ขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ที่ให้ทุนสนับสนุนบางส่วนในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้าศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ผู้วิจัยขอกราบรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ครอบครัวญาติพี่น้อง ที่อบรมเลี้ยงดูส่งเสริม สนับสนุนด้านการศึกษา เป็นกำลังใจและช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอย่างดีตลอดมา ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะนำมาพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดจากการที่ได้รับการศึกษาครั้งนี้ต่อไป

ดวงจันทร์ บัวคดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ.....	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	94
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	95
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	97
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	106
รายการอ้างอิง.....	108

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	116
ภาคผนวก ข จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย.....	118
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	123
ภาคผนวก ง สถิติที่ใช้ในงานวิจัย.....	132
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	136

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลประจำการ จำแนกตามโรงพยาบาล	69
2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล แบบสอบถามความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย แบบสอบถามประสิทธิผลทีมการพยาบาล	74
3	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งนี้ หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน หอผู้ป่วยที่ ปฏิบัติงาน.....	78
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงาน การพยาบาลของพยาบาลประจำการ จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม.....	80
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของ กลุ่มงานการพยาบาล ตามรายชื่อ.....	81
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการบริหารคุณภาพ ทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามรายด้านและโดยรวม	83
7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้ง องค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามรายชื่อ.....	84
8	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประสิทธิผลทีมการพยาบาล จำแนกเป็น รายด้าน.....	87
9	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประสิทธิผลทีมการพยาบาล จำแนกตาม รายชื่อ.....	88
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มงานการพยาบาล ความสามารถในการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของหัวหน้าหอผู้ป่วยและประสิทธิผล ทีมการพยาบาล.....	91
11	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรพยากรณ์ประสิทธิผลทีม การพยาบาล.....	92